

ZARZĄDZENIE Nr 100 PREZEŚA RADY MINISTRÓW

z dnia 10 czerwca 1951 r.

w sprawie statutu Urzędu Zastępstwa Prawnego.

§ 1. W wykonaniu art. 7 ust. 3 dekretu z dnia 29 marca 1951 r. o organach zastępstwa prawnego (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 159) nadaje się Urzędowi Zastępstwa Prawnego statut, stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

Załącznik do zarządzenia Nr 100
Prezesa Rady Ministrów z dnia 10
czerwca 1951 r. (poz. 742).

STATUT URZĘDU ZASTĘPSTWA PRAWNEGO

I. Fostanowienia wstępne.

§ 1. Urząd Zastępstwa Prawnego, zwany w dalszym ciągu „Urzędem“, działa na podstawie dekretu z dnia 29 marca 1951 r. o organach zastępstwa prawnego (Dz. U. R. P. Nr 20, poz. 159) i niniejszego statutu.

§ 2. Urząd pozostaje pod nadzorem Prezesa Rady Ministrów.

§ 3. Ogół dochodów i wydatków Urzędu objęty jest

budżetem Państwa (budżet centralny) w części, dotyczącej Prezydium Rady Ministrów.

II. Zakres działania Urzędu.

§ 4. Do zakresu działania Urzędu należy:

- 1) zastępstwo sądowe w sprawach cywilnych przed Sądem Najwyższym i innymi sądami, mającymi siedzibę w m. st. Warszawie,

2) udzielanie opinii prawnych i współdziałanie w opracowywaniu aktów prawnych na żądanie władz naczelnych i urzędów centralnych oraz naczelnych organów banków państwowych.

§ 5. 1. Zastępstwo przed sądami powiatowymi i wojewódzkimi, mającymi siedzibę w m. st. Warszawie, należy do Urzędu w sprawach, związanych z działalnością:

- a) władz naczelnych, urzędów centralnych, banków, gminnych kas spółdzielczych i przedsiębiorstw pod zarządem państwowym,
- b) wszystkich innych władz i urzędów oraz państwowych instytucji i przedsiębiorstw z wyjątkiem tych, które są podporządkowane Radzie Narodowej m. st. Warszawy i Wojewódzkiej Radzie Narodowej w Warszawie.

2. W sprawach, w których Urząd zastępuje tylko przed sądem drugiej instancji, zadania Urzędu polegają wyłącznie na udziale w rozprawach sądowych oraz na wykonywaniu innych czynności, podejmowanych bezpośrednio przed tym sądem, natomiast wnoszenie środków odwoławczych należy do organu zastępstwa prawnego, który prowadził sprawę przed sądem pierwszej instancji.

III. Organizacja Urzędu.

§ 6. Na czele Urzędu stoi dyrektor, do którego należy kierowanie całokształtem spraw Urzędu. Dyrektor odpowiada za działalność Urzędu.

§ 7. 1. Oprócz dyrektora w skład Urzędu wchodzi: wicedyrektor, naczelnicy wydziałów, starsi rzecznicy prawni, rzecznicy prawni, radcowie do spraw zastępstwa prawnego, aplikanci oraz inni pracownicy.

2. Dyrektora, wicedyrektora, naczelników wydziału, starszych rzeczników prawnych, rzeczników prawnych oraz radców do spraw zastępstwa prawnego mianuje i zwalnia Prezes Rady Ministrów.

3. Innych pracowników mianuje i zwalnia dyrektor Urzędu.

§ 8. Stanowiska wymienione w § 7 ust. 2 są stanowiskami referendarskimi, związanymi z udzielaniem pomocy prawnej.

§ 9. 1. Urząd dzieli się na:

- a) samodzielny referat kadr,
- b) wydział ogólny,
- c) wydział opiniodawczy,
- d) wydziały zastępstwa sądowego,
- e) wydział orzecznictwa.

2. Ilość i zakres działania wydziałów zastępstwa sądowego określi regulamin, wydany przez dyrektora Urzędu i zatwierdzony przez Prezesa Rady Ministrów.

IV. Sposób funkcjonowania Urzędu.

§ 10. 1. Wytoczenie przez Urząd powództwa lub wstąpienie do toczącej się sprawy następuje na wniosek zainteresowanej jednostki organizacyjnej.

2. Do wniosku tego powinny być dołączone lub w nim powołane potrzebne w sprawie materiały, a w szczególności wyjaśnienia, dokumenty lub inne dowody.

3. Jeżeli wymaga tego pilność sprawy, Urząd powinien podjąć czynności, o których mowa w ust. 1, z własnej inicjatywy, zawiadamiając o tym zainteresowaną jednostkę.

§ 11. Urząd bądź wszczyna czynności procesowe, odpowiadające wnioskowi, bądź komunikuje zainteresowanej jednostce swoje zastrzeżenia co do zasadności

lub słuszności wniosku, bądź też zwraca się o przesłanie uzupełniających materiałów.

§ 12. W przypadku wytoczenia sporu przeciwko zainteresowanej jednostce Urząd poinformuje ją niezwłocznie o treści doręczonego pozwu lub zawiadomienia o sporze oraz zwraca się do niej o przesłanie materiałów, potrzebnych dla obrony w sprawie.

§ 13. W każdym stanie sprawy zainteresowana jednostka może z własnej inicjatywy, a na wezwanie Urzędu obowiązana jest udzielić Urzędowi wskazań, dotyczących zwłaszcza najważniejszych czynności procesowych.

§ 14. 1. Prowadzenie spraw procesowych powinno być powierzane z reguły tylko pracownikom, zajmującym stanowiska referendarskie, związane z udzielaniem pomocy prawnej, oraz aplikantom.

2. Czynności prostsze lub mniejszej wagi mogą być zlecone innym pracownikom Urzędu lub osobom, wyznaczonym w tym celu przez jednostkę zainteresowaną w sprawie.

3. W przypadku, gdy poszczególne czynności procesowe prowadzi sąd, mający siedzibę poza m. st. Warszawą, może Urząd zwrócić się o ich podjęcie do właściwego ze względu na siedzibę sądu wydziału lub referatu prawnego prezydium rady narodowej.

§ 15. 1. Jeżeli w sprawie, prowadzonej przez wydział lub referat prawny, zachodzi potrzeba podjęcia czynności procesowych przed sądem, mającym siedzibę w m. st. Warszawie, wydział lub referat może zwrócić się do Urzędu o podjęcie tych czynności.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy spraw, prowadzonych przez Wydział Prawny Prezydium Rady Narodowej m. st. Warszawy oraz Wydział Prawny Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie.

§ 16. Pracownicy Urzędu, zajmujący stanowiska referendarskie, związane z udzielaniem pomocy prawnej, mogą otrzymać upoważnienie ogólne do podejmowania wszelkich czynności procesowych z ramienia Urzędu.

§ 17. Pracownicy Urzędu, którzy nie uzyskali upoważnienia, określonego w § 16, jak również pracownicy wydziałów i referatów prawnych oraz osoby, delegowane przez jednostki zainteresowane, działają w sprawach, prowadzonych przez Urząd, na zasadzie upoważnień szczególnych, dotyczących danej sprawy.

§ 18. Zasądzone w orzeczeniach sądowych wynagrodzenie za prowadzenie sprawy stanowi dochód budżetowy Urzędu, w razie gdy Urząd prowadził sprawę w obu instancjach.

§ 19. Jednostki organizacyjne, określone w § 4 pkt 2, mogą zwracać się do Urzędu o udzielenie opinii prawnych lub o współdziałanie w opracowywaniu umów i innych aktów prawnych.

§ 20. Opinię prawną udziela Urząd pisemnie. Opinie te powinny być ściśle motywowane.

§ 21. Projekt umowy lub innego aktu prawnego powinien być opracowany przez jednostkę zainteresowaną w sprawie i przesłany Urzędowi wraz z niezbędnymi wyjaśnieniami i załącznikami do zaopiniowania oraz dokonania w nim stosownych zmian i uzupełnień.

§ 22. Sposób funkcjonowania Urzędu szczegółowo ustali regulamin (§ 9 ust. 2).

V. Zasady ujednolicenia praktyki w zakresie zastępstwa sądowego.

§ 23. 1. Urząd powołany jest do rozstrzygania o sposobie prowadzenia sprawy sądowej przez wydziały (referaty) prawne:

a) jeżeli w danej sprawie zachodzi różnica zdań pomiędzy wydziałem (referatem) prawnym a jednostką zainteresowaną w sprawie bądź

b) jeżeli wydziałowi (referatowi) prawnemu nasuwają się wątpliwości natury prawnej co do sposobu prowadzenia określonej sprawy.

2. W przypadku wskazanym w ust. 1 pkt a) rozstrzygnięcie Urzędu wymaga uprzedniej zgody ministra, któremu podlega jednostka zainteresowana w sprawie. Przepisów ustępów poprzedzających nie stosuje się do czynności, które ze względu na ich pilność wymagają niezwłocznego załatwienia.

§ 24. Prezes Rady Ministrów udziela Urzędowi miarodajnych wytycznych, jeżeli rozstrzygnięcie danej kwestii posiada istotne znaczenie dla ujednoczenia praktyki w zakresie zastępstwa sądowego.

§ 25. Spostrzeżenia, nasuwające się Urzędowi co do sposobu prowadzenia spraw przez wydziały lub referaty prawne, powinny być komunikowane Prezydium

Rady Ministrów we wszystkich przypadkach, w których spostrzeżenia te mogą przyczynić się do usunięcia uchybień lub niedokładności w działalności powyższych organów albo stanowić materiał dla ujednoczenia ich praktyki.

§ 26. Urząd przesyła Prezydium Rady Ministrów odpisy swoich opinii o charakterze zasadniczym, mogących mieć znaczenie dla ujednoczenia praktyki wydziałów i referatów prawnych w zakresie zastępstwa sądowego.

VI. Przepis przejściowy.

§ 27. W razie ustanowienia zarządu państwowego nad przedsiębiorstwem prywatnym, zarząd przedsiębiorstwa wykonuje zastępstwo przez własne organy w sprawach sądowych toczących się pomiędzy tym przedsiębiorstwem a jednostkami, korzystającymi z pomocy prawnej Urzędu.